

Jaunimo problemų sprendimo Elektrėnų savivaldybėje 2013–2018 metų plano trumpas pristatymas

Jaunimo problemų sprendimo Elektrėnų savivaldybėje 2013–2018 metams planas parengtas įgyvendinant projektą „Integruotos jaunimo politikos plėtra“, finansuojamą pagal 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 4 prioriteto „Administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas“ įgyvendinimo priemonę VP1-4.1-VRM-07-V „Bendradarbiavimo tarp valstybinio ir nevyriausybinių sektorių skatinimas“. Projektą įgyvendina Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Projekto tikslas – stiprinti valstybinį ir nevyriausybinių sektorių, dirbančių su jaunimu bei kurti, skatinti ir stiprinti bendradarbiavimo tarp valstybinio ir nevyriausybinių sektorių formas.

Jaunimo problemų sprendimo Elektrėnų savivaldybėje 2013–2018 metams planas skirtas Elektrėnų savivaldybės valdžios, verslo ir visuomenės atstovams, formuojantiems jaunimo politiką Elektrėnų savivaldybėje. Planu siekiama sukurti darnią aplinką ir prielaidas vystyti tęstinę jaunimo politiką, užtikrinant esamų priemonių plėtojimą, kylančių problemų sprendimą, naujų priemonių atsiradimą ir šių priemonių efektyvų veikimą, užtikrinant tarpžinybinį ir tarpsektorinį bendradarbiavimą bei sudarant palankias sąlygas formuoti jauno žmogaus asmenybei integruojantis į visuomenės gyvenimą.

Dokumentas parengtas atsižvelgiant į ES jaunimo politikos strategijos, Europos jaunimo pakto, Lisabonos strategijos, Europos Komisijos Jaunimo politikos baltosios knygos, Jaunimo politikos pagrindų įstatymo, Nacionalinės jaunimo politikos plėtros programos, Elektrėnų savivaldybės plėtros iki 2013 m. strateginio plano ir kitų aktualių teisės aktų nuostatas. Rengiant planą, buvo remtasi Elektrėnų savivaldybės jaunimo problematikos tyrimu, Jaunimo politikos įgyvendinimo Elektrėnų savivaldybėje kokybės vertinimo ataskaita, Elektrėnų savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus pateikta informacija, Elektrėnų savivaldybėje suorganizuotų diskusijų su jaunimo organizacijų bei su jaunimu dirbančių organizacijų, savivaldybės ir jai pavaldžių institucijų ir kitais atstovų nuomone. Taip pat, naudotasi Lietuvos statistikos departamento, Juridinių asmenų registro, Elektrėnų savivaldybės administracijos ir kitų institucijų statistiniais duomenimis. Situacijos analizei atlikti pasitelkta PEST analizės technika, pateikiant politinių–teisinių, ekonominių, socialinių–kultūrinių bei technologinių veiksnių apžvalgą.

Plane išskirtos šios **pagrindinės jaunimo problemos**:

- Sunki jaunų žmonių integracija į darbo rinką;
- Savivaldybėje neužtikrinama saugi aplinka ir žalingų įpročių paplitimas;
- Neužtikrinimas turiningas laisvalaikis, įvairesnės užimtumo formos;
- Neskatinamas aktyvus dalyvavimas ir pilietiškumas.

Šioms problemoms spręsti siūlomos **prioritetinės veiklos kryptys**:

- Jaunų žmonių integracija į darbo rinką;
- Jaunimo politikos plėtra, planavimas, įgyvendinimas bei finansavimas;
- Saugios gyvenamosios aplinkos užtikrinimas;
- Pilietinio aktyvumo skatinimas.

Prioritetinėms kryptims, tikslams ir uždaviniams įgyvendinti pasiūlytas priemonių planas, kuriame pagrindiniais vykdytojais ir partneriais yra pasiūlyti Elektrėnų savivaldybės struktūros ir institucijos, savivaldybėje veikiančios institucijos, nevyriausybinių organizacijos, verslo įmonės bei jaunimo organizacijos, struktūros ir neformalios grupės, kurie tiesiogiai ar ne tiesiogiai prisideda prie savivaldybės jaunimo politikos formavimo ir įgyvendinimo bei plane iškeltų problemų sprendimo.

**Jaunimo problemų sprendimo Elektrėnų savivaldybėje 2013–2018 metų plano
Priemonių plano įgyvendinimo gairės**

Priemonė	Įgyvendinimo gairės
1. Tikslas – Sudaryti sąlygas jauniems žmonėms sėkmingai integruotis į darbo rinką, ugdyti profesines bei verslumo kompetencijas	
1.1. Uždavinys – Parengti ir įgyvendinti jaunimo verslumo skatinimo programas.	
1.1.1. Skatinti ir remti smulkaus ir vidutinio verslo kūrimą jaunimo tikslinei grupei.	Plėtoti jau esamas verslumo skatinimo programas, įtraukiant jaunimą, kaip prioritetinę tikslinę amžiaus grupę.
1.1.2. Kasmet rengti jaunimo verslumo konkursus.	Kartu su verslumo skatinimo srityje dirbančiomis organizacijomis, vietos verslininkais bei šioje srityje dirbančiomis institucijomis parengti konkurso nuostatus. Konkurso metu sudaryti sąlygas jauniems žmonėms susipažinti su skirtingais reikalavimais bei suteikti žinių apie verslo kūrimą.
1.1.3. Savivaldybės mastu atgaivinti vietos verslininkų klubą, galintį konsultuoti ir padėti jaunimui kurti verslą.	Savivaldybės mastu įtraukti vietos verslininkus, galinčius neatlygintinai pagrindais dirbti su jaunais žmonėmis verslumo ugdymo srityje. Tinklo veiklą koordinuoti ir palaikyti iš savivaldybės pusės ar per konkrečius tinklo koordinatorius.
1.2. Uždavinys – Vystyti kokybišką tarpinstitucinį bendradarbiavimą įgyvendinant integracijos į darbo rinką programas įtraukiant švietimo, savivaldybės bei verslo atstovus.	
1.2.1. Savivaldybės mastu sukurta programa sudaranti galimybes jauniems žmonėms atlikti praktiką arba stažuotę verslo ar valstybinėse institucijose.	Savivaldybės mastu sudaryti sąrašą įmonių ir valstybinių įstaigų, galinčių priimti jaunus žmones trumpalaikiai praktikai ar stažuotei. Koordinuotai, viešo konkurso būdu, išrinkti kandidatus atlikti praktiką numatytose vietose. Įgyvendinti kaip ilgalaikę ir tęstinę veiklą, siekti finansinės paramos iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų.
1.2.2. Plėtoti programas sudarančias galimybes jauniems žmonėms gauti sezoninį darbą.	Plėtoti egzistuojančias sezoninio darbo programas, įtraukiant jaunimo amžiaus grupę kaip prioritetinę.
1.3. Uždavinys – Plėsti jaunimo poreikius atitinkančią konsultavimo ir profesinio orientavimo sistemą.	
1.3.1. Atlikti dabar vykdomų informavimo ir konsultavimo paslaugų jauniems žmonėms įvertinimą ir parenti tobulinimo siūlymus.	Savivaldybės mastu įvertinti konsultavimo paslaugas teikiančių institucijų veiklą, parengti pasiūlymus, atsižvelgiant į jaunų žmonių poreikius.
1.3.2. Įgyvendinti karjeros planavimo įgūdžių įgijimo programas.	Bendradarbiaujant su švietimo įstaigomis, vietos verslininkais, nevyriausybiniomis organizacijomis, parengti karjeros planavimo įgūdžių programą. Finansinės paramos, esant galimybei, siekti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų.
2. Tikslas – Užtikrinti jaunimo politikos Elektrėnų savivaldybėje plėtrą ir jaunimo politikos koncepcijos įgyvendinimą savivaldybės lygmeniu.	

2.1. Uždavinys – Stiprinti jaunimo reikalų tarybos vaidmenį ir įsitraukimą sprendžiant jaunimui aktualius klausimus.	
2.1.1. Surengti mokymus JRT nariams, suteikiant kompetencijų apie JRT darbą ir paskirtį.	Bendradarbiaujant su Lietuvos jaunimo organizacijų taryba, surengti mokymus Jaunimo reikalų tarybos nariams, siekiant suteikti jiems žinių apie JRT paskirtį, veiklą, tikslus.
2.1.2. Sudaryti JRT prioritetus ir veiklos planą.	JRT nariai, remdamiesi esamais jų veiklą reglamentuojančiais dokumentais, turėtų identifikuoti savo politinius tikslus, sudaryti metinį veiklos planą ir pasiskirstyti atsakomybėmis.
2.1.3. Organizuoti atvirus JRT posėdžius temomis, nustatytomis prioritetuose.	Parengus prioritetų sąrašą, organizuoti atvirus JRT posėdžius, į kurių darbotvarkes įtraukti institucijų atstovus bei suinteresuotus asmenis. Siekti posėdžių metu išsiaiškinti esamą situaciją bei parengti rekomendacijas tolimesnėje veikloje nagrinėjamoje srityje.
2.2. Uždavinys – Tobulinti ir plėtoti jaunimo informavimo sistemą, siekiant formuoti jaunų žmonių poreikiais grįstą jaunimo politiką.	
2.2.1. Parengti jaunimo informavimo poreikio ir tinkamų kanalų analizę bei pateikti siūlymus jaunimo informavimo sistemai.	Savivaldybės mastu įvertinti informacijos pasiekiamumą jauniems žmonėms, informacijos pateikimo dažnį, identifikuoti jaunimui informaciją teikiančias institucijas bei įvertinti jaunimui patogiausius informacijos pateikimo kanalus. Analizei atlikti siūloma parengti klausimyną ar kelias fokus grupes, stengtis padengti visą savivaldybės teritoriją. Parengti pasiūlymus jaunimo informavimo sistemai.
2.2.2. Parengti jaunimo informavimo sistemą.	
2.2.3. Įtraukti jaunus žmones į seniūnijų veiklą, sukuriant seniūno patarėjo jaunimo klausimais poziciją.	Skatinti seniūnus įtraukti jaunus žmones (neatlygintiniais pagrindais) dalyvauti seniūnijų veikloje, sprendimų priėmimo.
2.3. Uždavinys – Plėtoti jaunimo organizacijoms ir neformalioms jaunimo grupėms prieinamą infrastruktūrą, atitinkančią jaunų žmonių poreikius.	
2.3.1. Įvertinti esamą poreikį ir numatyti įstaigas ar vietas, kuriose erdvė būtų pritaikyta jaunų žmonių poreikiams.	Atlikti jaunimo poreikių ir patrauklių erdvių analizę. Nustatyti kuriose vietose tikslinga sudaryti sąlygas su jaunimu dirbančioms organizacijoms ir kur jaunimui būtų patrauklu lankytis.
2.4. Uždavinys – Užtikrinti savivaldybės jaunimo politikos stebėseną ir vertinimą.	
2.4.1. Rengti jaunimo politikos įgyvendinimo Elektrėnų savivaldybėje metų veiklos planus.	Priemonė įtraukta remiantis Jaunimo reikalų tarybos plano 1.2. priemone; priemone įgyvendinama pagal nusistovėjusią tvarką.
2.4.2. Atlikti jaunimo problematikos ir jaunimo politikos kokybės vertinimo tyrimus.	Pagal patvirtintą metodiką atlikti tyrimus.
2.4.3. Užtikrinti Jaunimo problemų sprendimo plano tęstinumą.	Parengti jaunimo problemų sprendimo plano įgyvendinimo ataskaitą bei numatyti žingsnius naujo plano 2014-2016 m. rengimui.
3. Tikslas – užtikrinti nuoseklų ir kryptingą finansavimą jaunimo politikos srityje.	
3.1. Uždavinys – Savivaldybės lygmeniu skirti adekvatų biudžetą jaunimo politikos plane numatytų veiklų įgyvendinimui.	
3.1.1. Įvertinti jaunimo politikos įgyvendinimui	Atlikti analizę, įvertinti veikloms įgyvendinti

reikalingų lėšų poreikį ir sudaryti finansavimo ir lėšų pritraukimo planus.	reikalingų lėšų kiekį, sudaryti planą nurodant turimos išteklius bei galimybes pritraukti ar gauti lėšas iš kitų nacionalinių ar Europinių programų.
3.2. Uždavinys – Gerinti jaunimo ar su jaunimu dirbančių nevyriausybinių organizacijų bei neformalių jaunimo grupių veiklos sąlygas, siekiant jų veiklos kokybės.	
3.2.1. Užtikrinti stabilų finansavimą jaunimo iniciatyvoms remti.	Palapsniui didinti iš Savivaldybės biudžeto skiriamas lėšas jaunimo politikos įgyvendinimui.
3.2.2. Parengti ir įgyvendinti mokymų ciklą vietos jaunimo organizacijų atstovams aktualiomis temomis.	Organizuoti ar deleguoti į kitų institucijų vykdomus mokymus organizacijų veiklos kokybės temomis, ypač tokiomis temomis, kaip finansų paieška, narių pritraukimas ir išlaikymas ar panašiomis; taip pat į informacinius susitikimus susipažinti su įvairių finansavimo programų reikalavimais.
3.3. Uždavinys – Remti jaunimo organizacijas bei jaunimo iniciatyvas, taip pat institucinės veiklos programas.	
3.3.1. Remti jaunimo organizacijų iniciatyvas ir projektus.	Konkurso būdu remti jaunimo ar su jaunimu dirbančių organizacijų iniciatyvas, projektus.
3.3.2. Užtikrinti institucinės veiklos rėmimo programą jaunimo ar su jaunimu dirbančioms organizacijoms.	
4. Tikslas – kurti saugią aplinką jauniems žmonėms.	
4.1. Uždavinys – Vystyti jaunimo užimtumo programas, ypač per sporto visiems, kultūros iniciatyvas bei nevyriausybinių organizacijų veiklos plėtrą.	
4.1.1. Rengti masinius neprofesionalaus sporto renginius.	Bendradarbiaujant su savivaldybėje veikiančiomis sporto organizacijomis rengti įvairių sporto šakų pristatymo dienas ar kitokio tipo masinius sporto bei sveikos gyvensenos propagavimo renginius.
4.1.2. Skatinti savivaldybei teritorijoje veikiančias sporto įstaigas ir organizacijas dalį veiklos orientuoti į sporto meistriško nesiekiančio jaunimo užimtumą.	Konsultuojantis su sporto srityje veikiančiomis įstaigomis ir organizacijomis parengti sporto visiems programas.
4.1.3. Į kultūrinių renginių organizavimą ir dalyvavimą įtraukti jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas.	Jaunimo ar su jaunimu dirbančių organizacijų atstovus kviešti prisijungti prie kultūros renginių organizavimo. Renginius remiant savivaldybės lėšomis numatyti reikalavimus jaunimo atstovų įtraukimui.
4.1.4. Į valstybinių švenčių organizavimą ir dalyvavimą įtraukti jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas.	Jaunimo ar su jaunimu dirbančių organizacijų atstovus kviešti prisijungti prie valstybinių švenčių organizavimo. Renginius remiant savivaldybės lėšomis numatyti reikalavimus jaunimo atstovų įtraukimui.
4.2. Uždavinys – Užtikrinti darbo su jaunimu sistemos plėtrą bei įvairių institucijų (mokyklų, kultūros, bendruomenių centrų ir pan.) erdvių prieinamumą jaunimui.	
4.2.1. Plėtoti jaunimui atvirų erdvių tinklą (kurti erdves mokyklose bei kitose viešose įstaigose).	Remiantis jaunimo poreikių ir patrauklių erdvių analize, plėsti atvirų erdvių tinklą jaunimui, įtraukiant mokyklas bei kitas erdves.
4.2.2. Inicijuoti įstaigų (dirbančių su jaunimu) darbuotojų darbo su jaunimu kompetencijų	Inicijuoti mokymus įstaigų darbuotojams neformalaus ugdymo bei darbo su jaunimu

kėlimą.	temomis arba stengtis deleguoti savivaldybės įstaigų darbuotojus į kitų institucijų rengiamus mokymus. Savivaldybei rengiant kvalifikacijos kėlimo mokymus pačiai, atsižvelgti į Jaunimo reikalų departamento patirtį ir įgyvendintas iniciatyvas, rengiant jaunimo darbuotojus.
4.3. Uždavinys – Bendradarbiaujant su nevyriausybinėmis organizacijomis ir bendruomenėmis plėtoti nusikalstamos veiklos prevenciją.	
4.3.1. Bendradarbiaujant su kitų Lietuvos ir užsienio savivaldybių institucijomis, perimti gerą patirtį jaunimo nusikalstamumo prevencijos srityje.	Inicijuojant bendrus projektus ar veiklas susipažinti ir išanalizuoti kitų Lietuvos savivaldybių ar užsienio patirtį, dirbant jaunimo nusikalstamumo prevencijos srityje. Siekti bendro finansavimo, pasitelkiant nacionalines ar Europines programas. Siūlyti savivaldybės mastu įgyvendinti gerosios praktikos pavyzdžius.
4.3.2. Skatinti ir remti jaunimo ir su jaunu dirbančių organizacijų bendradarbiavimą su teisėsaugos ir kitomis institucijomis, įgyvendinant veiklas jaunimo nusikalstamumo prevencijos srityje.	Organizuoti reguliarius susitikimus tarp jaunimo, jaunimo bei su jaunu dirbančių organizacijų, siekiant skatinti jų bendradarbiavimą. Kurti sąlygas bendroms iniciatyvoms per finansavimo mechanizmus.
4.4. Uždavinys – Įgyvendinant narkotinių medžiagų vartojimo prevencijos programas, plėtoti institucijų bendradarbiavimą šioje srityje.	
4.4.1. Švietimo ir kitose įstaigose inicijuoti ir rengti užsiėmimus apie narkotinių medžiagų vartojimo žalą.	Bendradarbiaujant su nevyriausybinėmis organizacijomis, valstybinėmis įstaigomis, parengti neformalaus ugdymo metodais besiremiančią metodiką narkotinių medžiagų prevencijos srityje.
4.5. Uždavinys – Ugdyti jaunų žmonių sąmoningumą, ypatingą dėmesį kreipiant patyčių ir psichologinio smurto jaunimo tarpe problemoms.	
4.5.1. Įgyvendinti iniciatyvas bei švietėjiškas akcijas, atkreipiančias jaunų žmonių dėmesį į šias problemas.	Bendradarbiaujant su mokinių savivalda, jaunimo ir su jaunu dirbančiomis organizacijomis, rengti vienos ar kelių dienų renginius, konkursus psichologinio smurto ir patyčių prevencijos srityje.
5. Tikslas – skatinti jaunų žmonių pilietiškumą, aktyvų dalyvavimą visuomeniniame gyvenime.	
5.1. Uždavinys – Skatinti jaunimo dalyvavimą savanoriškoje, kultūrinėje bei tarptautinėje veikloje ir pilietinį aktyvumą.	
5.1.1. Rengti ir skleisti informaciją apie jaunimo savanorišką veiklą.	Pateikti informaciją apie esamas savanoriavimo galimybes, parodyti savanoriškos veiklos įvairovę, pridėtinę vertę visuomenei ir naudą savanoriaujančiam. Taip pat per buvusios veiklos ir asmeninius pavyzdžius, pateikti informaciją apie tarptautinės veiklos galimybes.
5.2. Uždavinys – Sudaryti ir įgyvendinti programas jaunų žmonių socialinių kompetencijų ugdymui, remiantis neformalaus ugdymo ar darbo su jaunu metodais.	
5.2.1. Organizuoti mokymus, socialinių kompetencijų ugdymui, besiremiančius neformalaus ugdymo metodais.	Mokymuose turėtų būti pateikiama informacija emocinio intelekto, bendravimo įgūdžių ugdymas, supančios aplinkos, informacijos analitinių gebėjimų ugdymas, individualios motyvacijos metodai.

5.3. Uždavinys – Plėtoti neformalaus ugdymo programas, jų prieinamumą jauniems žmonėms, ypač kaimo vietovėse.

5.3.1. Remti jaunimo organizacijų iniciatyvas, kuriuose į organizuotą veiklą įtraukiami socialinę atskirtį (dėl gyvenamosios vietos ar kitų aspektų) patiriantys jaunos žmonės.

Remiant iniciatyvas iš savivaldybės lėšų, įtraukti atitinkamus reikalavimus.